

ביקור סטודיו | כי האמן עץ השדה

הסטודיו השקט והמרוחק בגני תקוה משתלב עם אהבתה של דינה שנהב לטבע, לעצים ופחמים, ועם נטייתה להשתמש בכלי עבודה בסיסיים.

לאחר חמש שנים באזור קרית המלאכה בתל אביב, דינה שנהב, בת 43, זנחה את העיר ועברה לעבוד בגני תקוה. הביקור הפעם מתחיל בנסיעה משותפת במכוניתה אל הסטודיו. "נסיעות זה דבר מדהים", היא אומרת. "העולם עובר לידך ואת הופכת להיות חלק ממנו. אני שוכחת מהנוכחות שלי, רואה אור שמש בין העצים, חושבת על החיות. הנסיעה היא מין פתח לראות דרכו את העולם."

את המכונית היא מחנה בחניון קטן הסמוך למבנה ציבורי ישן המזכיר מתנ"ס. שלט קטן בכניסה מלמד כי במקום פועל "מרכז שיקום לנכי צה"ל", המקיים בקומה הראשונה סדנאות יצירה, חוגי התעמלות ועוד. בטיפוס במדרגות אל הקומה השנייה אפשר להציץ דרך ההחלונות הגדולים לעבר החצר האחורית, שם פועלת במרץ תנועת נוער שבדיוק נערכת לאירוע והרחבה שלה מרוצפת בקונסטרוקציות עץ ענקיות - הכנה לכתובות אש.

בדרך אל הסטודיו של שנהב אפשר לראות את חללי העבודה של האמנים חיימי פניכל וטלי אמיתי, הגולשים חלקית אל תוך המסדרון עם ערימות חומרי גלם, עבודות ישנות ואובייקטים שונים.

בעבר שימש המבנה כבית ספר. כשהוא נסגר נמסרה הקומה התחתונה למשרד הביטחון ושאר הבניין, שבבעלות המועצה האזורית, הוקצה לאמנים. מאחורי היוזמה, אומרת שנהב, עומד ראש המועצה אבישי לוי. "את רואה שכל היישוב מלא בעבודות: פסלים בכיכרות ובמרחב הציבורי, קירות פסיפס - רובם ככולם מעשה ידם של אמנים מקומיים. אנחנו ארבעה אמנים, ובתמורה לשכירות הזולה של חלל העבודה מבקשים מאתנו איזושהי עבודה קהילתית". לפעמים העבודה היא חד פעמית ולפעמים זהו פרויקט מתמשך שהארבעה חולקים.

את השלט בפתח הסטודיו של שנהב ציירה וכתבה בתה הקטנה. מי שביקר בתערוכתה האחרונה "תרחיש", שהוצגה עד לפני כמה שבועות במוזיאון נחום גוטמן לאמנות בתל אביב ושבלטו בה הצבעים הכהים והאפלה המסוימת - כמעט יתקשה להאמין שהעבודות האלה נעשו בסטודיו שקירותיו צבועים בצהוב בוהק. "אני לא יודעת מה היה כאן לפני הצהוב, אבל החלטתי להשאיר אותו. לקח לי קצת זמן להתרגל אך היום אני אוהבת את הנוכחות הצהובה הזאת", היא אומרת.

בחלל הצהוב הזה שרר בהתחלה גם בלגן גדול, וגם אליו היא ניסתה להתרגל. "לא התחשק לי להשליט במקום סדר. לקח לי שנתיים לבנות את המדפים לאחסון, אבל עכשיו אפשר לומר שיש לי סטודיו של אדם מבוגר", היא מצהירה בגאווה. המיצבים הגדולים המוכרים של שנהב משנים קודמות, כדוגמת סדרת הפסיפסים שהיא יצרה מדימויים הלקוחים מהאינפיאדה, ממלחמת לבנון ומסרטי מלחמה - מבצבצים מבין המדפים. תחתם ניצב פסל בובה גדול שהיא יצרה פעם, בפינה אחרת מודל מוקטן של הצעה לתערוכה, ועוד ועוד.

"הסטודיו שלי משנה את צורתו בכל פעם מחדש. כשיש פרויקט גדול, כמו זה שהוצג לאחרונה, הוא בדרך כלל תופס את שטחי הרצפה והמקום מתבלגן. אבל כשאני בין פרויקטים, כמו עכשיו, אני נוטה לצייר" היא מסבירה. ואכן במרכז הסטודיו וגם בדופנותיו ישנה נוכחות גדולה של ציורים דווקא, רובם ככולם בצבעי שחור לבן. הרבה עצים, ענפים, ובשורה התחתונה: נוף. "טבע מרתק אותי. כשהייתי ברזיידנסי בגרמניה, הייתי מסתובבת המון לראות איך עצים נראים, איזו טקסטורה יש להם, איך העלים נושרים."

לא רק עצים, גם פחמים משכו אותה בעבר ועדיין מצויים בסטודיו כמה שקים כבדים עם פחמים. "תמיד אני חושבת עלי ועל הפחמים בהקשר של חנה'לה ושמלת השבת. דעי לך שכמה שאני קטנטונת - חשוב לי להיות חזקה. אני עושה ספורט ואני צריכה לסחוב הרבה דברים כבדים ואני לא אוהבת שעוזרים לי - אז

אני מוצאת את עצמי סוחבת שקים של 16 ק"ג". היא מצביעה על שריר ידה ומוסיפה "תמיד רציתי להיות פסל חזק ושרירי".

על שולחן ילדים נמוך מפלסטיק מונח מקרן, שבו היא משתמשת להקרין דימוים התחלתיים לחלק מהציורים. חלקם האחר מצוייר מהדמיון. באופן מפתיע, מספרת שנהב, דווקא כשהיא עובדת עם דימוי מוקרן היא יותר משוחררת. "כי אז אני שוברת את התבנית. אבל שמתני לב שכשאני מציירת הרבה מהראש, אני נוטה לנוסחאות ותבניות".

כמו בתערוכתה האחרונה, העיסוק במונוכרום בצבעים כהים מופיע גם בציורים, וגם כאן בולטת אותה תחושה של מקום לא מזהה. "הציורים ממשיכים במידה רבה עיסוקים קודמים שלי, אבל הציור אצלי הוא דבר הרבה יותר משוחרר, יותר תוהה ולא בטוח. כשאני עובדת על פרויקט גדול, לעומת זאת, קודם לו תהליך ארוך של תכנון מוגדר מאוד, שיושב אצלי בראש ונותר לי רק לבצע אותו. שלב הביצוע בפרויקטים האלה דומה לעבודת פועל: יש תכנון ויש בנייה לפי התוכנית".

שנהב דוגלת בעבודה עצמית בדרך פשוטה. היא לא אוהבת להיעזר באנשים, והחומרים שאיתם היא עובדת מותאמים לכך. "כל מה שאני צריכה אתי בסטודיו זה שולחן, כיסא ואת השרפרף הזה שבנתי כשהייתי קטנה" - היא מציגה שרפרף זעיר בצבע טורקיז, מכוסה מדבקות ישנות, אותו יצרה בסטודיו של אביה שהיה פסל. "חוץ מזה אני צריכה סכין חיתוך, מספריים ופטיש. אני אוהבת את הריקון, אני לא רוצה יותר מדי מכשירים".

ואכן, פינות העבודה של שנהב נראות כמו עמדות פעילות בחוג יצירה. מתחת לאחד השולחנות מונחות כמה קופסאות פלסטיק, ושנהב נזכרת ומוסיפה: "שכחתי את הדבק פלסטי. הוא הדבר הכי אהוב עלי, אני מכירה אותו עוד מהגן. הוא לעולם לא מאכזב אותי. אמנם לוקח לו הרבה זמן להתייבש והוא קצת אנכרוניסטי - אבל אני יכולה לבטוח בו".

על שולחן אחר מונחים מספר תצלומים מודפסים במדפסת מחשב, אימג'ים המשמשים אותה כנקודת התחלה וכמקור השראה. האחד הוא תצלום גזור מעיתון ותחתיו הכיתוב: "תושבי כפר בפקיסטאן ממהרים לאסוף חבילות סיוע שנזרקו אליהם ולהימלט משיטפון". תצלום נוסף הודפס במסגרת שיטוטית באינטרנט, ובו רואים שני גברים עומדים על השלג לצד צבי ניצוד, האחד מהם מישיר עיניים למצלמה. "כל הנושא של הציד הורס אותי", היא אומרת. "צילומי אסונות הם מדהימים לפעמים ועם זאת יש תמיד גם משהו ציני, בלתי נסבל אפילו, בשימוש האמנותי בהם, כי הסבל הוא סבל אמיתי".